

CHAPTER 8

ระบบต้นทุนช่วงการผลิต (Process Cost System)

ผศ.ดร.กรกฎ ไยบัวเทศ ทิพย์าวงศ์

First Assignment ☺☺☺

- ❖ ให้นักศึกษาลองทำบัญชีครัวเรือน (บัญชีรายบุคคล) เป็นระยะเวลา 1 เดือน โดยอาจเขียนขึ้นมา หรืออาจทำใน Excel ก็ได้
- ❖ กำหนดระยะเวลา ตั้งแต่ 13 ตุลาคม – 12 พฤศจิกายน 2557
- ❖ กำหนดส่งให้อาจารย์ พฤษ 13 พย. 57 (sec 2+802) และ ศุภร์ 14 พย. 57 (sec 1, 801)
- ❖ ทำเสร็จ 1 เดือน แล้ว ให้ทำการสรุปแยกประเภทด้วยว่าในหมวดไหน มีตัวเลขเท่าไร
 - ☺ รายรับ ☺ รายจ่าย ☺ เงินออม ☺ เงินลงทุน ☺ หมวดอื่น ๆ
- ❖ ซึ่งรายจ่าย อาจแยกเป็นแต่ละหมวดหมู่ ตามที่เราอยากทราบ เช่น ค่ากิน ค่าเสื้อผ้า ค่าน้ำ ไฟ ค่าน้ำมันรถ ฯลฯ

TYPE OF PROCESSING

ชนิดของระบบช่วงการผลิต (Type of Processing)

1. ระบบช่วงการผลิตแบบลำดับ (Sequential Processing)

3 ระบบช่วงการผลิตแบบเลือกผ่าน (Selective Processing)

2 ระบบช่วงการผลิตแบบขนาน (Parallel Processing)

การคำนวณต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์

1. การคำนวณหาปริมาณการผลิตของแต่ละแผนกงาน

(รายงานจำนวนหน่วย)

ในแผนกผลิตแต่ละแผนกจะประกอบด้วยรายการ 4 รายการ คือ

1. หน่วยงานระหว่างทำต้นงวด
2. หน่วยที่เริ่มผลิต
3. หน่วยที่สำเร็จและโอนออก
4. หน่วยงานระหว่างทำปลายงวด

การคำนวณต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์ (Con.)

ซึ่งการคำนวณจำนวนหน่วยในแต่ละแผนกสามารถทำได้ดังนี้

งานระหว่างทำต้นงวด	XX
<u>บวก</u> หน่วยที่เริ่มผลิต	XX
= <u>หน่วยที่จะต้องจัดให้ครบ</u>	<u>XX</u>
หน่วยที่สำเร็จและโอนออก	XX
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลายงวด	XX
= <u>หน่วยที่จัดได้</u>	<u>XX</u>

2. การคำนวณหาจำนวนหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง
หน่วยที่สำเร็จและโอนออก	XX	XX
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลายงวด (ขั้นความสำเร็จ)	<u>XX</u>	<u>XX</u>
= <u>หน่วยเทียบสำเร็จรูป</u>	<u>XX</u>	<u>XX</u>

การคำนวณต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์ (Con.)

3. การคำนวณต้นทุนรวม ถ้ามีงานระหว่างทำต้นงวด ต้องคิดต้นทุนงานระหว่างทำต้นงวดเข้าไปด้วย

4. การคำนวณต้นทุนต่อหน่วย

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	รวม
ต้นทุนงานระหว่างทำต้นงวด	XX	XX	XX
<u>บวก</u> ต้นทุนงวดปัจจุบัน	XX	XX	XX
= ต้นทุนรวม	XX	XX	XX
<u>หาร</u> หน่วยเทียบสำเร็จรูป	XX	XX	XX
= <u>ต้นทุนต่อหน่วย</u>	XX	XX	XX

การคำนวณต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์ (Con.)

5. คำนวณต้นทุนของหน่วยผลิตเสร็จและต้นทุนของงานระหว่างทำปลายงวด

1. หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก X ต้นทุนรวมต่อหน่วย

2. งานระหว่างทำปลายงวด (เทียบชั้นความสำเร็จ) จากขั้นที่ 2

- วัตถุดิบ X ต้นทุนวัตถุดิบต่อหน่วย

XX

- หน่วยต้นทุนเปลี่ยนสภาพ X ต้นทุนเปลี่ยนสภาพต่อหน่วย

XX

XX

ต้นทุนที่จัดได้

XX

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด

ตัวอย่างที่ 8.1 บริษัทธุรกิจอุตสาหกรรม จำกัด มีงานในแผนกผลิต 3 แผนก คือ แผนกผลิต แผนกประกอบ และแผนกตรวจสอบ กิจกรรมนี้เริ่มเปิดดำเนินการเป็นปีแรก ซึ่งรายละเอียดการดำเนินงานประจำเดือนธันวาคม 2556 มีดังนี้

แผนกผลิต

หน่วยที่เริ่มผลิต	1,000	หน่วย
หน่วยที่ทำเสร็จและโอนออก	800	หน่วย
งานระหว่างทำปลายงวด	200	หน่วย
- วัตถุดิบใช้ครบ	100	%
- ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	80	%

และต้นทุนที่ใช้ในแผนกผลิตเป็นดังนี้

ต้นทุนวัตถุดิบ	15,000	บาท
ต้นทุนแรงงาน	10,000	บาท
ค่าเสียหายการผลิต	8,000	บาท

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

แผนงบประมาณ

แผนงบประมาณรับโอนหน่วยที่ทำเสร็จจากแผนผลิตมาประกอบจำนวน 800 หน่วย ประกอบเสร็จและโอนออกเป็นสินค้าสำเร็จรูป 750 หน่วย สำหรับงานระหว่างทำปลายงวดมีขั้นความสำเร็จดังนี้

- วัตถุดิบใช้ครบ	100	%
- ต้นทุนเปลี่ยนสภาพ	70	%

และต้นทุนที่ใช้ในแผนงบประมาณเป็นดังนี้

ต้นทุนวัตถุดิบ	6,000	บาท
ต้นทุนแรงงาน	10,000	บาท
ค่าเสียหายการผลิต	5,000	บาท

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

แผนกตรวจสอบ

แผนกตรวจสอบรับโอนหน่วยที่ทำเสร็จจากแผนกประกอบ 750 หน่วย ตรวจสอบเสร็จและโอนออกเป็นสินค้าสำเร็จรูป 700 หน่วย มีงานทำระหว่างปลายงวด 50 หน่วย ซึ่งงานระหว่างทำปลายงวดมีขั้นความสำเร็จดังนี้

- วัตถุดิบ	20	%
- แรงงาน	20	%
- โสหุ้ยการผลิต	20	%

และต้นทุนที่ใช้ในแผนกสำเร็จรูปมีดังนี้

ต้นทุนวัตถุดิบ	1,000	บาท
ต้นทุนแรงงาน	8,000	บาท
ค่าโสหุ้ยการผลิต	6,000	บาท

ถ้าท่านเป็นวิศวกรประจำโรงงานธุรกิจอุตสาหกรรมแห่งนี้ จงทำรายงานต้นทุนการผลิตเพื่อคำนวณหาต้นทุน ช่วงการผลิตของผลิตภัณฑ์ สำหรับสิ้นสุดเดือนธันวาคม 2556 และแสดงต่อฝ่ายบริหาร

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

บริษัท ธุรกิจอุตสาหกรรม จำกัด

แผนกผลิต

รายงานต้นทุนการผลิต

31 ธันวาคม 2556

1. รายงานจำนวนหน่วย

งานระหว่างทำต้นงวด -

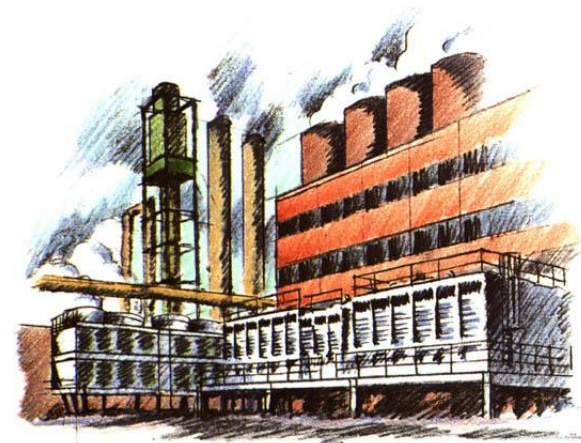
บวก หน่วยที่เริ่มผลิต 1,000

= หน่วยที่จะต้องจัดให้ครบ 1,000

หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก 800

บวก งานระหว่างทำปลายงวด 200

= หน่วยที่จัดให้ครบ 1,000

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

2. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	
		แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	800	800	800
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลายงวด	200	160 (200 X 80 %)	160 (ขั้นความสำเร็จ 80 %)
หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>1,000</u>	<u>960</u>	<u>960</u>

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

3. - 4. ต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วย

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง		รวม
		แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต	
ค่านวณระหว่างต้นงวด	-	-	-	-
<u>บวก</u> ต้นทุนของงวดปัจจุบัน	<u>15,000</u>	<u>10,000</u>	<u>8,000</u>	<u>33,000</u>
ต้นทุนรวม	<u>15,000</u>	<u>10,000</u>	<u>8,000</u>	<u>33,000</u>
<u>หาร</u> หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>1,000</u>	<u>960</u>	<u>960</u>	
ต้นทุนต่อหน่วย	<u>15.00</u>	<u>10.42</u>	<u>8.33</u>	<u>33.75</u>

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

5. สรุปต้นทุน

หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก 800 หน่วย X 33.75 = 27,000.00 บาท

งานทำระหว่างปลายงวด

วัตถุดิบ	200 หน่วย	X 15.00 บาท	= 3,000	
แรงงาน	160 หน่วย	X 10.42 บาท	= 1,667	
ค่าใช้จ่ายการผลิต	160 หน่วย	X 8.33 บาท	= <u>1,332</u>	<u>6,000</u> บาท

ต้นทุนรวมที่ได้ 33,000 บาท

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

บริษัท ธุรกิจอุตสาหกรรม จำกัด

แผนกประกอบ

รายงานต้นทุนการผลิต

31 ธันวาคม 2556

1. รายงานจำนวนหน่วย

งานระหว่างทำต้นงวด -

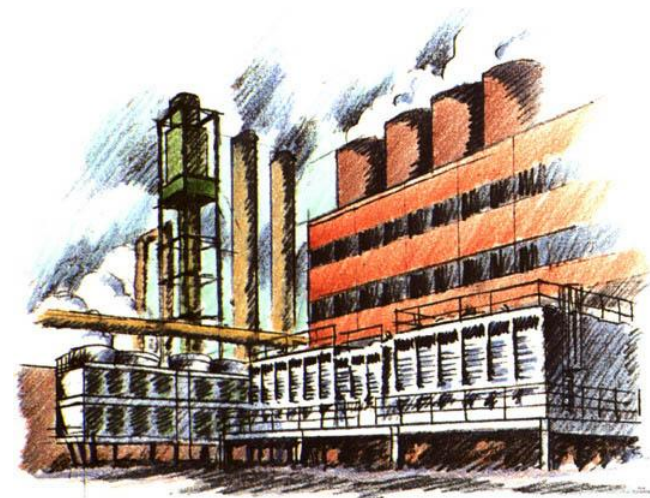
บวก หน่วยที่เริ่มผลิต 800

= หน่วยที่จะต้องจัดให้ครบ 800

หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก 750

บวก งานระหว่างทำปลายงวด 50

= หน่วยที่จัดให้ครบ 800

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

2. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	หน่วยที่โอนมา	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	
			แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	750	750	750	750
บวก งานระหว่างทำปลายงวด	50	50	35 (50 X 70%)	35 (ขั้นความสำเร็จ70%)
หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>800</u>	<u>800</u>	<u>785</u>	<u>785</u>

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

3.-4. ต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วย

	ต้นทุนที่ โอนมา	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง		รวม
			แรงงาน	โสหุ้ยการ ผลิต	
คำนวณระหว่างต้นงวด	-	-	-	-	-
<u>บวก</u> ต้นทุนของงวดปัจจุบัน	27,000	6,000	10,000	5,000	48,000
ต้นทุนรวม	<u>27,000</u>	<u>6,000</u>	<u>10,000</u>	<u>5,000</u>	<u>48,000</u>
<u>หาร</u> หน่วยเทียบสำเร็จรูป	800	800	785	785	
ต้นทุนต่อหน่วย	<u>33.75</u>	<u>7.50</u>	<u>12.74</u>	<u>6.37</u>	<u>60.36</u>

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

5. สรุปต้นทุน

หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก 750 หน่วย X 60.36 = 45,270.00 บาท

งานทำระหว่างปลายงวด

ต้นทุนที่โอนมา	50 หน่วย	X	33.75 บาท	1,687				
วัสดุ	50 หน่วย	X	7.50 บาท	375				
แรงงาน	35 หน่วย	X	12.74 บาท	446				
ค่าใช้จ่ายการผลิต	35 หน่วย	X	6.37 บาท	<u>233</u>	=	<u>2,731</u>	บาท	
					ต้นทุนรวมที่ได้	<u>48,000</u>	บาท	

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

บริษัท ธุรกิจอุตสาหกรรม จำกัด

แผนกตรวจสอบ

รายงานต้นทุนการผลิต

31 ธันวาคม 2556

1. รายงานจำนวนหน่วย

งานระหว่างทำต้นงวด

-

บวก หน่วยที่เริ่มผลิต

750

= หน่วยที่จะต้องจัดให้ครบ

750

หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก

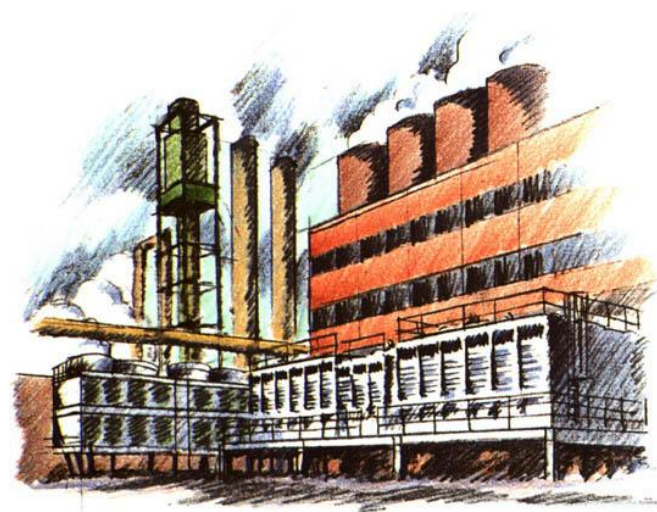
700

บวก งานระหว่างทำปลายงวด

50

= หน่วยที่จัดให้ครบ

750

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

2. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	หน่วยที่โอนมา	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	
			แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	700	700	700	700
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลายงวด	50	10 (50 X 20 %)	10	10 (ขั้นความสำเร็จ 20 %)
หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>750</u>	<u>710</u>	<u>710</u>	<u>710</u>

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

3.-4. ต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วย

	ต้นทุนที่ โอนมา	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง		รวม
			แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต	
คำนวณระหว่างต้นงวด	-	-	-	-	-
บวก ต้นทุนของงวดปัจจุบัน	45,270	1,000	8,000	6,000	60,270
ต้นทุนรวม	<u>45,270</u>	<u>1,000</u>	<u>8,000</u>	<u>6,000</u>	<u>60,270</u>
หาร หน่วยเทียบสำเร็จรูป	750	710	710	710	
ต้นทุนต่อหน่วย	<u>60.36</u>	<u>1.41</u>	<u>11.27</u>	<u>8.45</u>	<u>81.49</u>

กรณีที่ 1 ไม่มีงานระหว่างทำต้นงวด (Con.)

5. สรุปต้นทุน

หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก 700 หน่วย X 81.49 = 57,043.00 บาท

งานทำระหว่างปลายงวด

ต้นทุนที่โอนมา	50 หน่วย	X 60.36 บาท	=	3,018	
วัตถุดิบ	10 หน่วย	X 1.41 บาท	=	14	
แรงงาน	10 หน่วย	X 11.27 บาท	=	112	
ค่าใช้จ่ายการผลิต	10 หน่วย	X 8.45 บาท	=	84	3,228 บาท

ต้นทุนรวมที่ได้ 60,270 บาท

∴ ต้นทุนรวมที่ได้ในแผนก 3 เป็น 60,270 บาท ตอบ

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคองเหลือต้นงวด

สมมติว่าในงวดการดำเนินงานต่อมาของบริษัทธุรกิจอุตสาหกรรม (มกราคม 2557) ได้ดำเนินงานต่อเนื่องกับงวดการดำเนินงานที่ผ่านมา งานการผลิตของทั้ง 3 แผนก ได้มืงานระหว่างทำปลายงวดยกมาทำต่อในงวดนี้ดังรายละเอียดในตาราง

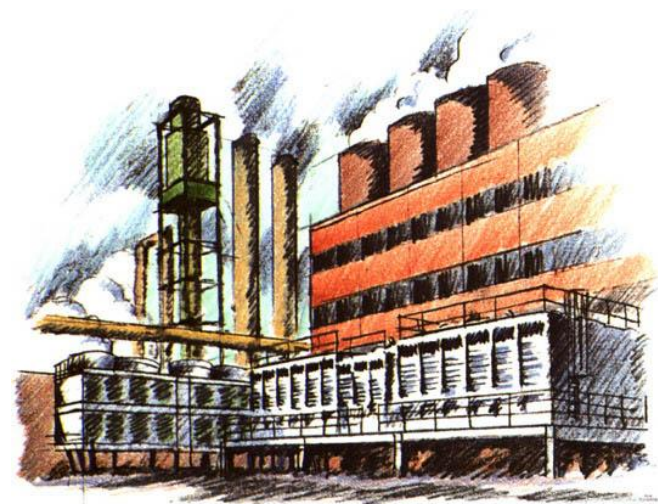
	แผนกผลิต แผนกที่ 1	แผนกประกอบ แผนกที่ 2	แผนกตรวจสอบ แผนกที่ 3
หน่วยงานระหว่างทำต้นงวด	200 หน่วย	50 หน่วย	50 หน่วย
หน่วยที่เริ่มผลิต	850 หน่วย	900 หน่วย	910 หน่วย
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	900 หน่วย	910 หน่วย	930 หน่วย
ขั้นความสำเร็จปลายงวด			
- วัสดุ	100 %	100 %	75 %
- ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	30 %	75 %	50 %
ต้นทุนงานระหว่างทำต้นงวด (ยกมาจาก ฐค. 56)	บาท	บาท	บาท
วัสดุ	3,000	375	14
แรงงาน	1,667	445	112
โซหุ้ยการผลิต	1,333	223	84
ต้นทุนที่โอนมา	-	1,687	3,018
รวม	6,000	2,730	3,228
ต้นทุนงวดปัจจุบัน			
วัสดุดิบ	14,000	7,625	2,000
แรงงาน	10,333	9,555	6,000
โซหุ้ย	6,667	3,777	4,000
รวม	31,000	20,957	12,000

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคองเหลือต้นงวด (Cont)

บริษัท ฐรกีจอุตสาหกรรรม จำกัด
แผนกผลิต
รายงานต้นทุนการผลิต
31 มกราคม 2557

1. รายงานจำนวนหน่วย

งานระหว่างทำต้นงวด	200
<u>บวก</u> หน่วยที่เริ่มผลิต	850
= หน่วยที่จะต้องจัดให้ครบ	<u>1,050</u>
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	900
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลายงวด	<u>150</u>
= หน่วยที่จัดให้ครบ	<u>1,050</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคองเหลือต้นทุนงวด (Cont)

2. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	
		แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	900	900	900
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลายงวด	150	45 (30% X 150)	45 (ชั้นความสำเร็จ 30 %)
หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>1,050</u>	<u>945</u>	<u>945</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคงเหลือต้นงวด (Cont)

3-4. คำนวณต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วย

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนสภาพ		รวม
		แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต	
คำนวณระหว่างต้นงวด	3,000	1,667	1,333	6,000
<u>บวก</u> ต้นทุนของงวดปัจจุบัน	<u>14,000</u>	<u>10,333</u>	<u>6,667</u>	<u>31,000</u>
ต้นทุนรวม	<u>17,000</u>	<u>12,000</u>	<u>8,000</u>	<u>37,000</u>
<u>หาร</u> หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>1,050</u>	<u>945</u>	<u>945</u>	
ต้นทุนต่อหน่วย	<u>16.19</u>	<u>12.70</u>	<u>8.46</u>	<u>37.35</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคงเหลือต้นทุนวด (Cont)

5. สรุปต้นทุน

หน่วยที่ทําเสร็จแล้วโอนออก 900 หน่วย X 37.35 = 33,620 บาท

งานทำระหว่างปลายงวด

วัตถุดิบ 150 หน่วย X 16.19 บาท = 2,428.50

แรงงาน 45 หน่วย X 12.70 บาท = 571.50

โสหุ้ยการผลิต 45 หน่วย X 8.46 บาท = 380.70 3,380.7 บาท

ต้นทุนรวมที่ได้ 36,995.7 $\cong$ 37,000 บาท

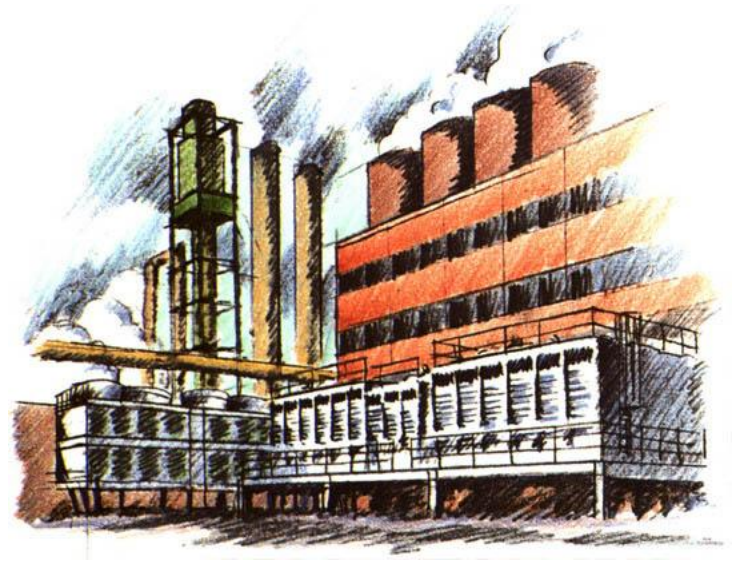

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคองเหลือต้นงวด (Cont)

บริษัท ธุรกิจอุตสาหกรรรม จำกัด
แผนกประกอบ
รายงานต้นทุนการผลิต
31 มกราคม 2557

1. รายงานจำนวนหน่วย

งานระหว่างทำต้นงวด	50
บวก หน่วยที่เริ่มผลิต	900
= หน่วยที่จะต้องจัดให้ครบ	<u>950</u>
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	910
บวก งานระหว่างทำปลายงวด	<u>40</u>
= หน่วยที่จัดให้ครบ	<u>950</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคงเหลือต้นงวด (Cont)

2. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	ต้นทุนที่โอนมา	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	
			แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	910	910	910	910
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลายงวด	40	40	30 (40 X 75%)	30 (ชั้นความสำเร็จ 75%)
หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>950</u>	<u>950</u>	<u>940</u>	<u>940</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคงเหลือต้งวด (Cont)

3-4. ตันทุนรวมและตันทุนต่อหน่วย

	ตันทุนที่ โอนมา	วัตถุดิบ	ตันทุนเปลี่ยนสภาพ		รวม
			แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต	
คํานวณระหว่างต้งวด	1,687	375	445	223	2,730
<u>บวก</u> ตันทุนของงวดปัจจุบัน	<u>33,620</u>	<u>7,625</u>	<u>9,555</u>	<u>3,777</u>	<u>54,577</u>
ตันทุนรวม	<u>35,307</u>	<u>8,000</u>	<u>10,000</u>	<u>4,000</u>	<u>57,307</u>
<u>หาร</u> หน่วยเทียบสำเร็จรูป	950	950	940	940	
ตันทุนต่อหน่วย	<u>37.16</u>	<u>8.42</u>	<u>10.64</u>	<u>4.26</u>	<u>60.48</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคงเหลือต้นทุนวด (Cont)

5. สรุปต้นทุน

หน่วยที่ำเสร็จแล้วโอนออก 910 หน่วย X 60.48 = 55,036.8 บาท

งานทำระหว่างปลายงวด

ต้นทุนที่โอนมา	40 หน่วย X 37.16 บาท	=	1,486.4		
วัตถุดิบ	40 หน่วย X 8.42 บาท	=	336.8		
แรงงาน	30 หน่วย X 10.64 บาท	=	319.2		
โสหุ้ยการผลิต	30 หน่วย X 4.26 บาท	=	127.8	2,270.2	บาท
ต้นทุนรวมที่ได้				<u>57,307</u>	บาท

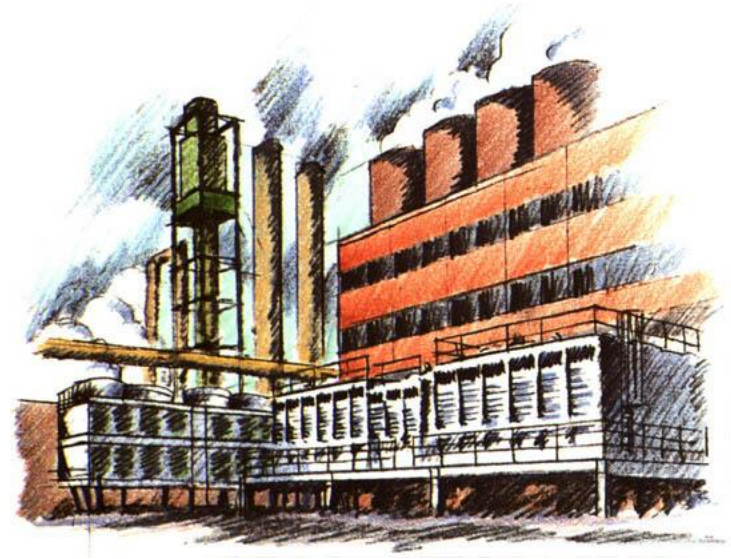
กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคองเหลือต้นงวด (Cont)

บริษัท ฐรกีจอุตสาหกรรรม
จำกัด

แผนกตรวจสอบ
รายงานต้นทุนการผลิต
31 มกราคม 2557

1. รายงานจำนวนหน่วย

งานระหว่างทำต้นงวด	50
บวก หน่วยที่เริ่มผลิต	910
= หน่วยที่จะต้องจัดให้ครบ	<u>960</u>
หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก	930
บวก งานระหว่างทำปลายงวด	<u>30</u>
= หน่วยที่จัดให้ครบ	<u>960</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคองเหลือต้นทุนวด (Cont)

2. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	ต้นทุนที่โอนมา	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนสภาพ	
			แรงงาน	โสหุ่ยการผลิต
หน่วยที่มำเสร็จแล้วโอนออก	930	930	930	930
<u>บวก</u> งานระหว่างทำปลอยงวด	30	22.5 (30 X 75%)	15 (30 X 50%)	15
หน่วยเทียบสำเร็จรูป	<u>960</u>	<u>952.5</u>	<u>945</u>	<u>945</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคงเหลือต้งวด (Cont)

3-4. ตันทุนรวมและตันทุนต่อหน่วย

	ตันทุนที่ โอนมา	วัตถุดิบ	ตันทุนเปลี่ยนสภาพ		รวม
			แรงงาน	โสหุ้ยการผลิต	
ค่านวณระหว่างต้งวด	3,018	14	112	84	3,228
<u>บวก</u> ตันทุนของงวดปัจจุบัน	<u>55,036.8</u>	<u>2,000</u>	<u>6,000</u>	<u>4,000</u>	<u>67,512</u>
ตันทุนรวม	<u>58,054.8</u>	<u>2,014</u>	<u>6,112</u>	<u>4,084</u>	<u>70,264.8</u>
<u>หาร</u> หน่วยเทียบสำเร็จรูป	960	952.5	945	945	
ตันทุนต่อหน่วย	<u>60.47</u>	<u>2.11</u>	<u>6.47</u>	<u>4.32</u>	<u>73.37</u>

กรณีที่ 2 มืงานระหว่างทำคงเหลือต้นทุนงวด (Cont)

5. สรุปต้นทุน

หน่วยที่ทำเสร็จแล้วโอนออก 930 หน่วย X 73.37 = 68,234.1 บาท

งานทำระหว่างปลายงวด

ต้นทุนที่โอนมา 30 หน่วย X 60.48 บาท = 1,814.4

วัสดุ 22.5 หน่วย X 2.11 บาท = 48

แรงงาน 15 หน่วย X 6.47 บาท = 97

โสหุ้ยการผลิต 15 หน่วย X 4.32 บาท = 65

รวมต้นทุนระหว่างทำปลายงวด 2,024.4 บาท

ต้นทุนรวมที่ได้ 70,258.5 บาท

∴ ต้นทุนรวมทั้งหมดที่เกิดขึ้นในแผนก 3 ในงวดนี้ คือ 70,258.5บาท ตอบ

การคำนวณต้นทุนช่วงการผลิต

8.5 การคำนวณต้นทุนช่วงการผลิต กรณีมีของเสียเกิดขึ้น

ประเภทของหน่วยสูญเสียในกระบวนการผลิต

1. หน่วยสูญเสียปกติ (Normal Spoilage) ของเสียที่ยอมรับได้ในกระบวนการผลิต หากต้องมีการกำจัดสาเหตุของของเสียนี้ ต้องลงทุนสูง เช่น อาจต้องเปลี่ยนกรรมวิธีการผลิต ฯลฯ

2. หน่วยสูญเสียเกินปกติ (Abnormal Spoilage) ของเสียที่เกินค่าที่บริษัทจะรับได้ในกระบวนการผลิต เกิดจากการดำเนินการที่ด้อยประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้สินค้าเสียหายโดยไม่จำเป็น

การคำนวณต้นทุนช่วงการผลิต

8.6 วิธีการทางบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกหน่วยเสียหรือหน่วยสูญ

1. ไม่บันทึกรายการเกี่ยวกับหน่วยเสียหรือหน่วยสูญ

ที่เกิดขึ้น ต้นทุนเท่าเดิม แต่ได้จำนวนหน่วยลดลง จะทำให้ต้นทุนต่อหน่วยสูงขึ้น

2. บันทึกรายการหน่วยเสียที่เกิดขึ้น โดยทั่วไปทำได้ 2 กรณี คือ

2.1 คำนวณต้นทุนของหน่วยเสียในจำนวนรวม

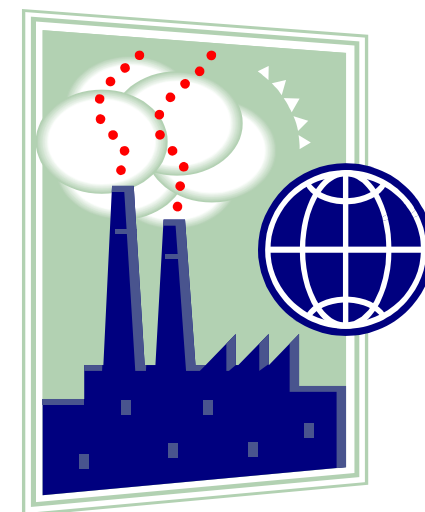
2.2 คำนวณต้นทุนของหน่วยเสียเป็นต้นทุนหน่วยเสียปกติ และต้นทุนหน่วยเสียเกินปกติ เป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด เพราะทำให้ผลการคำนวณต้นทุนของแผนกต่าง ๆ ใกล้เคียงความเป็นจริง และยังแสดงถึงประสิทธิภาพของแต่ละฝ่ายอีกด้วย

การคำนวณของเสียตามปกติ

ตัวอย่างที่ 8.3 บริษัท พัฒนาอุตสาหกรรม จำกัด มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตของ
แผนกผลิตเป็นดังนี้

หน่วยงานระหว่างทำต้นงวด ขั้นความสำเร็จ 50 %)	1,200	หน่วย (ต้นทุนเปลี่ยนสภาพมี
หน่วยที่เริ่มผลิต	7,800	หน่วย
หน่วยที่สำเร็จและโอนออก	7,000	หน่วย
หน่วยงานระหว่างทำปลายงวด	1,000	หน่วย
- วัตถุดิบ	100 %	
- แรงงาน	70 %	

การคำนวณของเสียตามปกติ (Con.)

ต้นทุนงานระหว่างทำต้นงวด

- วัตถุดิบ	12,000	บาท
- แรงงาน	4,000	บาท
- โสหุ้ยการผลิต	2,200	บาท
รวม	18,200	บาท

ต้นทุนงวดปัจจุบัน

- วัตถุดิบ	60,000	บาท
- แรงงาน	40,000	บาท
- โสหุ้ย	10 % ของค่าแรงทางตรง	
รวม	104,000	บาท

ถ้าบริษัทยอมให้มีของเสียเกิดขึ้นได้ 10 % จงหาต้นทุนต่อหน่วย และต้นทุนรวมของสินค้าสำเร็จรูป

การคำนวณของเสียตามปกติ (Con.)

การคำนวณ

คำนวณหาของเสียปกติและของเสียเกินปกติ

หน่วยที่ต้องจัดให้มี = งานระหว่างทำต้นงวด + หน่วยที่ผลิต

$$= 1,200 + 7,800$$

$$= 9,000 \text{ หน่วย}$$

$$\text{ของเสียปกติ} = 10\% \times 7,000 = 700 \text{ หน่วย}$$

$$\therefore \text{ของเสียเกินปกติ} = 9,000 - 700 - 1,000 - 7,000$$

$$= 300 \text{ หน่วย}$$

การคำนวณของเสียตามปกติ (Con.)

กรณีที่ 1 ไม่รับรู้ว่ามีหน่วยเสีย

1. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	หน่วยที่นับได้	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลงสภาพ
หน่วยดีที่สำเร็จและโอนออก	7,000	7,000	7,000
บวก หน่วยเสียรวม	1,000		
งานระหว่างทำปลายงวด	1,000	1,000	700
<u>หน่วยเทียบสำเร็จรูป</u>	<u>9,000</u>	<u>8,000</u>	<u>7,700</u>

การคำนวณของเสียตามปกติ (Con.)

2. คำนวณต้นทุนการผลิต

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง สภาพ	รวม
ต้นทุนระหว่างทำต้นงวด	12,000	6,200	
ต้นทุนงวดปัจจุบัน	60,000	44,000	
ต้นทุนรวม	<u>72,000</u>	<u>50,200</u>	<u>122,200</u>
หาร หน่วยเทียบสำเร็จรูป	8,000	7,700	
ต้นทุนต่อหน่วย	<u>9.00</u>	<u>6.52</u>	<u>15.52</u>

การคำนวณของเสียตามปกติ (Con.)

3. สรุปต้นทุน

หน่วยดีที่ทำเสร็จและโอนออก 7,000 หน่วย $\times$ 15.52 = 108,640

งานระหว่างทำปลายงวด

- วัตถุดิบ 1,000 หน่วย $\times$ 9.00 = 9,000

- ต้นทุนเปลี่ยนแปลง 700 หน่วย $\times$ 6.52 = 4,560

รวมต้นทุนงานระหว่างทำปลายงวด = 13,560

รวมต้นทุนทั้งหมด 122,200 บาท

การคำนวณของเสียเกินปกติ

กรณีที่ 2 รับรู้ว่ามีหน่วยเสีย แต่คิดหน่วยเสียแบบรวม

1. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	หน่วยที่นับได้	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลงสภาพ
หน่วยดีที่สำเร็จและโอนออก	7,000	7,000	7,000
บวก หน่วยเสียรวม	1,000	1,000	1,000
งานระหว่างทำปลายงวด	1,000	1,000	700
- <u>หน่วยเทียบสำเร็จรูป</u>	<u>9,000</u>	<u>9,000</u>	<u>8,700</u>

การคำนวณของเสียเกินปกติ (Con.)

2. คำนวณต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วย

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	รวม
ต้นทุนระหว่างทำต้นงวด	12,000	6,200	
ต้นทุนงวดปัจจุบัน	60,000	44,000	
ต้นทุนรวม	<u>72,000</u>	<u>50,200</u>	<u>122,200</u>
หาร หน่วยเทียบสำเร็จรูป	9,000	8,700	
ต้นทุนต่อหน่วย	<u>8.00</u>	<u>5.77</u>	<u>13.77</u>

การคำนวณของเสียเกินปกติ (Con.)

3. สรุปต้นทุน

หน่วยดีที่ทำเสร็จและโอนออก 7,000 หน่วย $\times$ 13.77 = 96,390

ต้นทุนหน่วยเสีย โอนเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต 1000 หน่วย $\times$ 13.77 = 13,770

รวมต้นทุนการผลิตในงวด = 110,160

งานระหว่างทำปลายงวด

- วัตถุดิบ 1,000 หน่วย $\times$ 8.00 = 8,000

- ต้นทุนเปลี่ยนแปลงสภาพ 700 หน่วย $\times$ 5.77 = 4,040

รวมต้นทุนงานระหว่างทำปลายงวด = 12,040

รวม **122,200 บาท**

การคำนวณของเสียเกินปกติ

กรณีที่ 3 รับรู้ว่ามีหน่วยเสีย และมีการแบ่งหน่วยเสีย

1. คำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป

	หน่วยที่นับได้	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง
			สภาพ
หน่วยดีที่สำเร็จและโอนออก	7,000	7,000	7,000
บวก หน่วยเสียปกติ	700	700	700
บวก หน่วยเสียเกินปกติ	300	300	300
งานระหว่างทำปลายงวด	1,000	1,000	700
- <u>หน่วยเทียบสำเร็จรูป</u>	<u>9,000</u>	<u>9,000</u>	<u>8,700</u>

การคำนวณของเสียเกินปกติ (Con.)

2. คำนวณต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วย

	วัตถุดิบ	ต้นทุนเปลี่ยนแปลง	รวม
ต้นทุนระหว่างทำต้นงวด	12,000	6,200	
ต้นทุนงวดปัจจุบัน	60,000	44,000	
ต้นทุนรวม	<u>72,000</u>	<u>50,200</u>	<u>122,200</u>
หาร หน่วยเทียบสำเร็จรูป	9,000	8,700	
ต้นทุนต่อหน่วย	<u>8.00</u>	<u>5.77</u>	<u>13.77</u>

การคำนวณของเสียเกินปกติ (Con.)

3. สรุปต้นทุน

$$\text{ต้นทุนรวมหน่วยผลิตเสร็จ (7,000 + 700) หน่วย} \times 13.77 = 106,029$$

$$\text{ค่าใช้จ่ายจากหน่วยเสียเกินปกติ 300 หน่วย} \times 13.77 = 4,131$$

$$\text{รวมต้นทุนการผลิตในงวด} = \underline{110,160}$$

งานระหว่างทำปลายงวด

$$\text{- วัตถุดิบ 1,000 หน่วย} \times 8.00 = 8,000$$

$$\text{- ต้นทุนเปลี่ยนแปลงสภาพ 700 หน่วย} \times 5.77 = 4,040$$

$$\text{รวมต้นทุนงานระหว่างทำปลายงวด} = \underline{12,040}$$

$$\underline{\text{รวม}} \quad \underline{122,200 \text{ บาท}}$$

8.7 การคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตหลายชนิด ในช่วงการผลิตเดียวกัน

- ใช้อุปกรณ์ในการผลิตสินค้าเป็นอุปกรณ์ชุดเดียวกัน
- แต่ต้องบันทึกต้นทุนวัตถุดิบ แรงงาน โสรัยการผลิต แยกจากกัน
- การคิดต้นทุนรวมของทุกผลิตภัณฑ์ จะต้องหาหน่วยฐานของผลิตภัณฑ์ใดผลิตภัณฑ์หนึ่ง แล้วเอาหน่วยฐานนั้นมาคิดต่อกับผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น
- หลักการของการคิดต้นทุนแบบนี้คือ ต้องหาหน่วยฐานที่เหมาะสม

The logo for Rejoice hair care products, featuring the word "Rejoice" in a blue, stylized serif font.The logo for Pantene Pro-V hair care products, featuring the word "PANTENE" in a bold, black, sans-serif font, with "PRO-V" in a smaller font below it. A golden, wavy graphic element is positioned above the text.

8.7 การคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตหลายชนิด ในช่วงการผลิตเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 8.4 บริษัท Procter & Gamble Manufacturing (Thailand) มีข้อมูลการผลิต
แชมพูสระผมดังนี้

ผลิตภัณฑ์	จำนวน
Rejoice	3,000 หน่วย
Vidal	4,000 หน่วย
Pantene	5,000 หน่วย
Pantene Light	6,000 หน่วย

ข้อมูลต้นทุน

วัตถุดิบทางตรง	40,000	บาท
ค่าแรงทางตรง	20,000	บาท
ค่าใช้จ่ายโรงงาน	30,000	บาท
	<u>90,000</u>	

เนื่องจากการผลิตแชมพูทั้ง 4 ชนิดนี้ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตชุดเดียวกัน ซึ่งสามารถประมาณความสัมพันธ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. วัตถุดิบทางตรง	Rejoice	คิดเป็น	50 %	ของ	Vidal
	Vidal	คิดเป็น	30 %	ของ	Pantene Light
	Pantene	คิดเป็น	25 %	ของ	Pantene Light
2. ค่าแรงทางตรง	Vidal	คิดเป็น	30 %	ของ	Pantene Light
	Pantene Light	คิดเป็น	50 %	ของ	Rejoice
	Rejoice	คิดเป็น	40 %	ของ	Pantene
3. ค่าใช้จ่ายโรงงาน	Rejoice	คิดเป็น	40 %	ของ	Pantene
	Vidal	คิดเป็น	40 %	ของ	Rejoice
	Vidal	คิดเป็น	40 %	ของ	Pantene Light

จงหา ต้นทุนต่อหน่วยมาตรฐาน และต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของทั้ง 4 ผลิตภัณฑ์

การคำนวณ (ต่อหน่วยฐาน Pantene Light)

วัตถุดิบทางตรง

ผลิตภัณฑ์	คิดเป็น % ของ Pantene Light	หน่วยฐาน
Rejoice (3,000)	15	450
Vidal (4,000)	30	1,200
Pantene (5,000)	25	1,250
Pantene Light (6,000)	100	6,000

แรงงานทางตรง

ผลิตภัณฑ์	คิดเป็น % ของ Pantene Light	หน่วยฐาน
Rejoice (3,000)	200	6,000
Vidal (4,000)	30	1,200
Pantene (5,000)	500	25,000
Pantene Light (6,000)	100	6,000

ค่าใช้จ่ายโรงงาน

ผลิตภัณฑ์		คิดเป็น % ของ Pantene Light	หน่วยฐาน
Rejoice	(3,000)	100	3,000
Vidal	(4,000)	40	1,600
Pantene	(5,000)	250	12,500
Pantene Light	(6,000)	100	6,000

ต้นทุนต่อหน่วยมาตรฐาน (Pantene Light)

$$\text{วัตถุดิบทางตรง} = 40,000 / (450 + 1,200 + 1,250 + 6,000) = 4.4944$$

$$\text{ค่าแรงทางตรง} = 20,000 / (6,000 + 1,200 + 25,000 + 6,000) = 0.5236$$

$$\text{ค่าใช้จ่ายโรงงาน} = 30,000 / (3,000 + 1,600 + 12,500 + 6,000) = 1.2987$$

6.31

ต้นทุนต่อหน่วยของ Rejoice

ค่าวัสดุทางตรง	=	15 %	ของ	4.4944	=	0.675
ค่าแรงงานทางตรง	=	200 %	ของ	0.5236	=	1.04
ค่าใช้จ่ายโรงงาน	=	100 %	ของ	1.2987	=	1.30
						<u>3.015</u>

ต้นทุนต่อหน่วยของ Vidal

ค่าวัสดุทางตรง	=	30 %	ของ	4.4944	=	1.35
ค่าแรงงานทางตรง	=	30 %	ของ	0.5236	=	0.16
ค่าใช้จ่ายโรงงาน	=	40 %	ของ	1.2987	=	0.52
						<u>2.03</u>

ต้นทุนต่อหน่วยของ Pantene

ค่าวัตถุดิบทางตรง	=	25 %	ของ	4.4944	=	1.125
ค่าแรงงานทางตรง	=	500 %	ของ	0.5236	=	2.62
ค่าใช้จ่ายโรงงาน	=	250 %	ของ	1.2987	=	3.25
						<u>6.995</u>

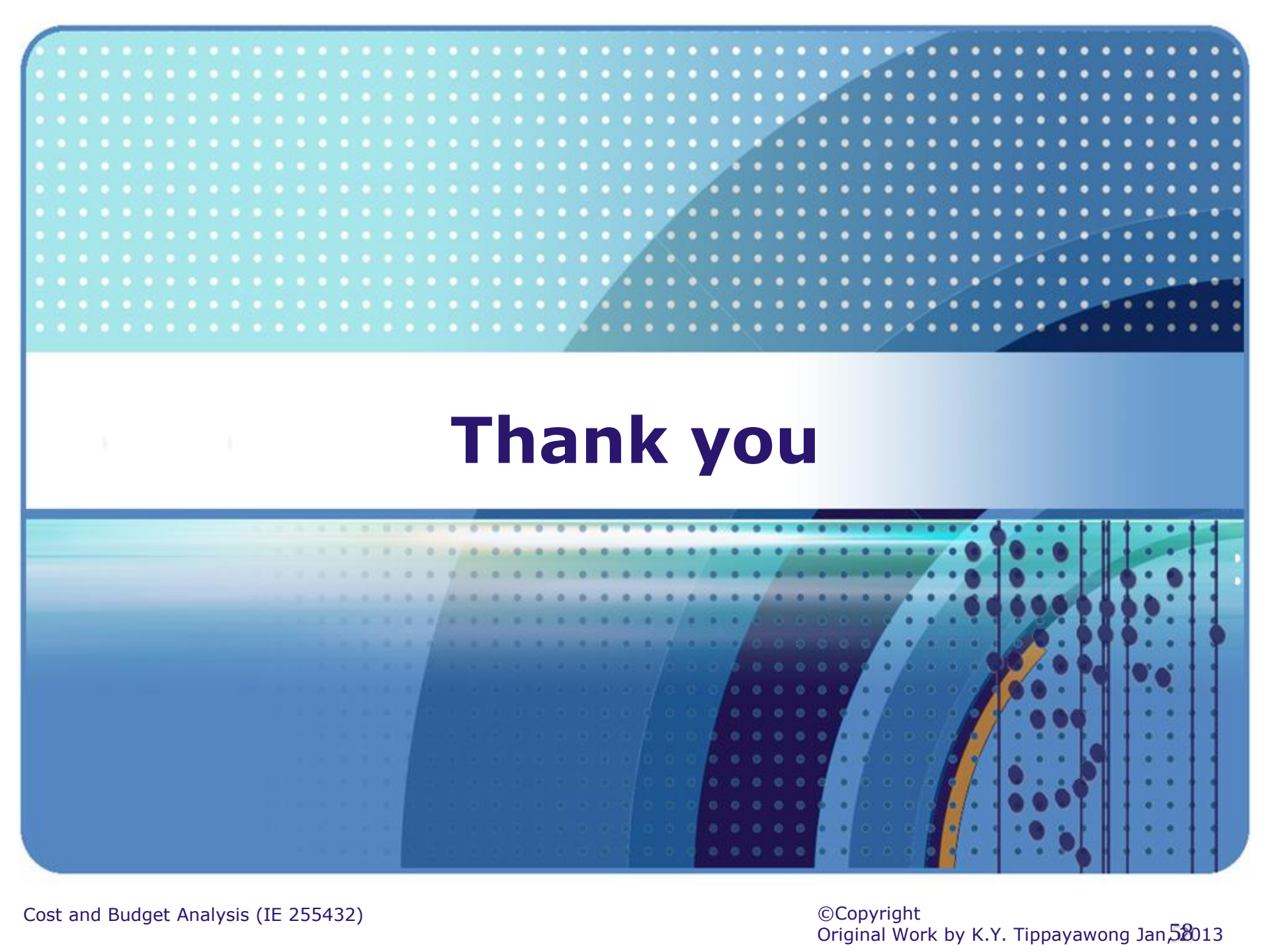
พิสูจน์คำนวณ

Rejoice	3,000 ซอง	ซองละ	3.015	บาท	=	9,045 บาท
Vidal	4,000 ซอง	ซองละ	2.03	บาท	=	8,120 บาท
Pantene	5,000 ซอง	ซองละ	6.99	บาท	=	34,975 บาท
Pantene Light	3,000 ซอง	ซองละ	6.31	บาท	=	37,860 บาท
รวมต้นทุน						<u>90,000 บาท</u>

∴ ต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์เป็นดังนี้

Rejoice	3.015	บาท	
Vidal	2.030	บาท	
Pantene	6.995	บาท	
Pantene Light	6.310	บาท	<u>ตอบ</u>

Thank you